

RENDRE AMOUR POUR AMOUR– ODPOVEDAŤ NA LÁSKU LÁSKOU

Veľké jubileum 350. výročia zjavení Ježiša sv. Margite Márii Alacoque

v Paray-le-Monial

(ThLic. Peter Repa)

Úvod

Povedať na Slovensku „Božské srdce“ alebo „Najsvätejšie Srdce Ježišovo“ znamená spojiť tieto slová so sviatkom Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, ktorý sa slávi v oktáve slávnosti Kristovho tela a krvi a, samozrejme, s „prvými piatkami v mesiaci“, v našich krajoch veľmi rozšírenými.

Z príležitosti 350. výročia zjavení Ježiša Krista svätej Margite Márii Alacoque v Paray-le-Monial, diecéza Autun (čítaj Otan) vyhlásila Jubileum, ktoré začne 27. decembra 2023 na sviatok sv. Jána apoštola a evanjelistu, výročný deň prvého veľkého zjavenia, a bude trvať až do 27. júna 2025 do slávnosti Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Tento výnimočný čas je príležitosťou, keď sa môžeme vrátiť k udalostiam a posolstvu týchto zjavení, nanovo ich objaviť a prehĺbiť ich chápanie.

Úmyslom tejto prezentácie je pripomenúť niektoré aspekty týchto zjavení v nádeji, že budú pre každého obohatením. Je dôležité pripomenúť, že zjavenia v Paray-le-Monial spadajú do sféry súkromných zjavení, ktoré Cirkev vo svojom učení dôsledne odlišuje a rozlišuje od Zjavenia, ktoré sa skončilo smrťou posledného apoštola. Tak to píše i kardinál Ratzinger v teologickom komentári k fatimskému zjaveniu: „*V Kristovi Boh povedal všetko, čiže vyjadril seba samého. Preto sa Božie zjavenie uzavrelo uskutočnením Kristovho tajomstva, ktoré našlo vyjadrenie v Novom zákone.*“ Môžeme však povedať, že každé súkromné zjavenie je prejavom Božej lásky a milosrdenstva v danej dobe a je aktualizáciou jeho Zjavenia. Ich význam je v tom, že nám pomáhajú pochopiť znamenia doby a správne na ne vo viere reagovať.

1. Zjavenia Ježiša Krista sv. Margite Márii Alacoque 1673 – 1675

V 17. storočí, konkrétne v rozmedzí rokov 1673 až 1675, sa Ježiš zjavil sv. Margite Márii Alacoque (1648 - 1690), rehoľnej sestre z kláštora Navštívenia Panny Márie,

ktorý sa nachádzal a doteraz nachádza vo francúzskom mestečku Paray-le-Monial. V tomto období Margita Mária Alacoque mala niekoľko zjavení, v ktorých jej Kristus odhalil tajomstvá svojho srdca. Zjavení bolo omnoho viac, ale môžeme hovoriť o troch veľkých zjaveniach¹, z ktorých vychádza celé posolstvo i spiritualita Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Je dôležité poznamenať, že všetky tri veľké zjavenia sa stali počas adorácie Najsvätejšej sviatosti vo svätostánku alebo na oltári. Toto je veľmi dôležité. Úcta k Ježišovmu srdcu má svoje korene v eucharistickom kulte. Nemožno ich oddeľovať. Zjavenie Ježišovho srdca v Paray-le-Monial je zjavením lásky, ktorú nám Ježiš dáva v Eucharistii. Úcta k Ježišovmu srdcu je svojou povahou eucharistická.

V skratke opis a posolstvo troch veľkých zjavení:

Prvé dôležité zjavenie sa odohralo na sviatok sv. Jána apoštola a evanjelistu 27. decembra 1673. Sv. Margita Mária Alacoque ho opisuje nasledovne: „**V istom momente som šla pred Najsvätejšiu sviatosť, aby som si oddýchla v množstve všetkých povinností (...) Ježiš mi dal spočinúť na svojom srdci a odkryl mi divy, zázraky svojej lásky a tajomstvá svojho srdca, ktoré mi boli doteraz skryté.**“ A začula tieto slová: „**Moje srdce horí láskou k ľuďom a k tebe osobitne, že už nemôže v sebe udržať plamene tejto lásky, ktoré chce cez teba rozšíriť a zjaviť všetkým ľuďom, aby ich obohatilo o tento vzácny poklad, ktorý ti dávam poznať... Potom odo mňa žiadal, aby som mu darovala svoje srdce... On si ho vzal a ponoril do svojho srdca a potom mi ho vložil späť.**“ Môžeme povedať, že prvé zjavenie bolo „vyznaním lásky“ najprv Margite Márii a skrze ňu každému človeku. To nás vovádza do samého srdca kresťanstva, ktoré nesie v sebe posolstvo lásky, ktorou nás Boh miluje a predchádza.

Druhé dôležité zjavenie sa odohralo v niektorý prvý piatok v mesiaci nasledujúceho roku, teda v roku 1674, keď sa Ježiš sťažuje na ľahostajnosť, nevšímavosť a malý alebo vôbec žiadny prejav lásky, ako prejav vďačnosti za jeho lásku. Hovorí Margite Márii, čo všetko pre ľudstvo vykonal, ako zjavoval svoju lásku slovami, skutkami až po dar svojho vlastného života a ako odplatu dostáva iba ľahostajnosť: „**Hľa srdce, ktoré tak veľmi milovalo ľudí, že nešetřilo ničím a išlo až do krajnosti, aby im**

¹ Niektorí slovenskí autori hovoria o štyroch veľkých zjaveniach, ale podľa francúzskych prameňov, autorov, ktorí sa téme zjavení a spirituality Najsvätejšieho Srdca Ježišovho venovali, musíme podľa správnosti hovoriť iba o troch veľkých zjaveniach.

vydalo svedectvo o svojej láske. A na odplatu prijímam od väčšiny iba nevd'ak, prostredníctvom ich neúctivosti, ľahostajnosti, opovrhnutia a svätokrádeží, ktoré zakusujem v tejto sviatosti lásky. Avšak ešte viac ma zraňuje skutočnosť, že sa takto správajú aj srdcia, ktoré sú mi zasvätené.“

Tretie veľké zjavenie, ktoré v sebe nesie dôležité posolstvo, sa uskutočnilo v júni roku 1675, presnejšie v oktáve sviatku Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi. V treťom veľkom zjavení Ježiš znova vyznáva svoju lásku a pozýva Margitu Máriu k priateľstvu, ktoré môže prežívať dvojakým spôsobom: častým sv. prijímaním a adoráciou Najsvätejšej sviatosti. Taktiež žiada, aby bol ustanovený osobitný sviatok k úcte jeho srdca: **„Hľa, srdce, ktoré tak veľmi milovalo ľudí, ktoré nič nešetrilo, ba aj samo seba strávil, len aby ukázalo svoju lásku. Namiesto vd'ačnosti sa mu však za odplatu od veľmi mnohých dostáva nevd'ak. Preto od teba žiadam, aby prvý piatok po oktáve slávnosti môjho Božského tela bol ustanovený ako zvláštna slávnosť, aby sa v ten deň uctievalo moje Srdce slávnostným odprosovaním, aby v ten deň ľudia pristupovali k sv. prijímaniu s úmyslom, aby sa vynahradiť nescíselné zneuctenia, ktorých sa mu dostalo v čase, keď vystavené na oltári.“**

Pre pochopenie týchto slov je dôležité vnímať kontext, v ktorých sa zjavenia uskutočnili. Je dôležité si pripomenúť, že 17. storočie bolo obdobím, keď bol vo Francúzsku medzi katolíckmi rozšírený náboženský prúd známy ako jansenizmus. Jansenizmus bol teologický smer v rámci katolicizmu, ktorý pôsobil najmä vo Francúzsku a zdôrazňoval prvotný hriech, ľudskú skazenosť, potrebu Božej milosti a predurčenie. Získaval prívržencov prísnosťou vo viere a mravoch. No v tejto prísnosti zachádzal tak ďaleko, že veriaci strácali dôveru v Boha a takmer sa odcudzili prijímaniu sviatostí, najmä Eucharistie. Druhým dôležitým momentom je rozširovanie tzv. čiernych omší v Paríži, ktoré získavali na popularite najmä v druhej polovici 17. storočia.² Preto tie Kristove slová o „neúctivosti, ľahostajnosti, opovrhnutí a svätokrádeži, ktoré zakusujem v tejto sviatosti lásky“, ale taktiež aj výzva ku konaniu vynáhrady.

²porov.: Benoît DOMERGUE, *La plainte du Coeur blessé de Jésus et les premières messes noirs à Paris*, in Édouard GLOTIN, Dany DIDEBERG, *Le clair regard, La Bible du Coeur de Jésus, Tome 4: la prière*, Éditions de l'Emmanuel, Paris 2014, str.141ss.

2. Posolstvo zjavení a jeho aktuálnosť v 21. storočí

Posolstvo týchto zjavení by sme mohli zhrnúť do troch bodov:

a) Posolstvo z Paray-le-Monial je na prvom mieste **posolstvom lásky**. Ježiš vyznáva sv. Margite Márii Alacoque, ako veľmi horí láskou k ľuďom: „*Moje Božské srdce horí takou veľkou láskou k ľuďom...*“ Skúsenosť sv. Jána apoštola, ktorú zažil na Ježišovom srdci pri Poslednej večeri a ktorú následne zažila aj Margita Mária je skúsenosťou lásky, ktorá nám pripomína podstatu kresťanstva. V Ježišovom srdci nie je nič iné iba láska, pretože láska je celým jeho bytím. A skrze lásku hľadá na človeka a s láskou k nemu pristupuje.

b) Druhá časť posolstva prináša už zmenu tónu, pretože prináša so sebou aj **sťažnosť**. Ježiš sa sťažuje, že ľudia neodpovedajú na jeho lásku, že sú voči nej ľahostajní. Pri opise druhého zjavenia sv. Margite Márii Alacoque opisuje, ako jej dal poznať nevysvetliteľný zázrak svojej lásky, ako až do krajnosti miloval ľudí a od väčšiny prijíma iba nevďačnosť a ľahostajnosť. V treťom veľkom zjavení Kristus vyznáva: „*Toto je to srdce, ktoré tak veľmi milovalo ľudí, že nešetilo ničím, až sa vyčerpalo a strávil, len aby im svedčilo o svojej láske, no od väčšiny ľudí prijíma iba nevďak ich neúctou a svätokrádežami, ich chladom a opovrhnutím, ktoré mi dávajú pocítiť v tejto sviatosti lásky (Eucharistii). Čo sa ma ešte viac dotýka, že sú to srdcia tých, ktorí sú mi zasvätení.*“ **Mohli by sme to zhrnúť do vyjadrenia, ktoré často používajú mnohí svätí: „láska nie je milovaná“**. Táto Kristova sťažnosť sa osobitne týka jeho lásky, ktorá je nepochopená a nesprávne prežívaná.

c) Kristus však nezostáva iba pri sťažovaní sa, ale žiada od sv. Margity Márie Alacoque **odpoveď** na svoju lásku jej priateľstvom: „*Aspoň ty mi preukáž láskavosť tým, že vynahradíš ich nevďačnosť, nakoľko toho budeš schopná.*“ Dôvodom Ježišovho sťažovania je nevďačnosť, ľahostajnosť zo strany ľudí za jeho lásku. Je to **pozvanie odpovedať na lásku: milovať Ježiša aj za tých, ktorí ho nemilujú, klaňať sa mu (v zmysle adorácie) aj za tých, ktorí sa mu neklaňajú a neadorujú ho a prednášať modlitbu chvály aj za tých, ktorí mu neprejavujú vďačnosť**. Posolstvo z Paray-le-Monial sa takto stáva vyznaním lásky a priateľstva pre tých, ktorí ich prijímajú. Tí, ktorí chcú byť jeho privilegovanými priateľmi, budú ním požehnávaní, osobitne v svojom apoštoláte. Takto budú potešovať Ježišovo srdce, a tak budú konať vynáhradu lásky za tých, ktorí ju odmietajú. Konanie tejto

vynáhrady je úzko spojené s eucharistickou adoráciou, pretože v Eucharistii sa nám Ježiš dáva osobitným a výnimočným spôsobom a zjavuje nám v nej svoju lásku. Je to pozvanie klaňať sa mu, adorovať ho v Najsvätejšej sviatosti, a tak mu prejavovať svoju lásku.

3. Spôsoby úcty Ježišovho srdca podľa tradície z Paray-le-Monial

Úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu je úzko spojená s konaním vynáhrady „rendre amour pour amour – odpovedať na lásku láskou“. Podľa tradície z Paray-le-Monial a v škole sv. Margity Márie Alacoque môžeme hovoriť o niekoľkých spôsoboch tejto úcty.

▪ Svätá hodina

Svätá hodina je čas strávený v modlitbe každý štvrtok večer (osobitne pred prvým piatkom v mesiaci), a to od 23.00 hod. do 24.00 hod. alebo v ktorúkoľvek večernú hodinu. Je to zjednotenie sa s Ježišom v modlitbe počas jeho agónie v Getsemanskej záhrade, ktorú prežil v predvečer udalostí veľkého piatku. Na začiatku to bola súkromná iniciatíva sv. Margity Márie Alacoque, ktorou odpovedala na Ježišovo pozvanie, ktoré dostala počas jedného zo zjavení: *„Každú noc zo štvrtku na piatok ti dám účasť na smrteľnej úzkosti, ktorú som prežíval a chcel prežívať v Olivovej záhrade (...) Aby si ma mohla sprevádzať v tejto pokornej modlitbe, predstavím ťa svojmu Otcovi, medzi mnohými úzkosťami vstaneš medzi jedenástou a polnocou, aby si mohla bdieť so mnou počas tejto hodiny (...), aby si zmiernila žiaľ, ktorý som prežíval počas toho, ako ma apoštoli opustili, a ktorý ma donútil im vyčítať, či aspoň hodinu nemohli so mnou bdieť, a počas tejto hodiny budeš robiť to, čo ťa naučím.“*³

V žiadnych prameňoch sa nenachádza zmienka o tom, aby niekto iný ako sv. Margita Mária praktizoval tento spôsob modlitby, ale veľmi rýchlo kresťania nadobudli presvedčenie, že Ježišova túžba sa týka aj ich. Cirkev povzbudila svojich veriacich k tejto forme modlitby a pápež Pius XI. vo svojej encyklike *Miserentissimus Redemptio*, píše, že Svätá hodina je odpoveďou na Ježišovu túžbu ako prejav lásky,

³porov.: Vie et œuvres de sainte Marguerite-Marie – Života dielo sv. Margity Márie

súcitenia a vynáhrady. Táto prax sa začala šíriť v Cirkvi od roku 1829, najprv v Paray-le-Monial a postupne v celej Cirkvi.

Cieľom tejto modlitby je utešovať Ježišovo srdce zjednotením sa v úzkosti samoty, ktorú prežíval v Getsemanskej záhrade a ktorá predchádzala všetkým udalostiam Veľkého piatku. Počas Svätej hodiny je modlitba sprevádzaná rozjímaním o tajomstvách Ježišovho umučenia a bolesti, aby sme boli počas tejto hodiny s ním, a tak odpovedali na Kristovo pozvanie bdiieť spolu s ním.⁴ Svätá hodina (môže byť) prežívaná vo farnosti alebo v nejakom spoločenstve, môže sa konať pred vystavenou Eucharistiou. Je však možné prežívať ju aj súkromne v svojom príbytku najmä tam, kde sa nekoná zvláštna pobožnosť alebo nie je možné v takúto neskorú hodinu adorovať. Náplňou modlitby môže byť čítanie úryvkov evanjelií o Ježišovej agónii v Olivovej záhrade alebo o jeho umučení, rozdelené na viaceré časti sprevádzané tichým rozjímaním. Okrem bdenia spolu s Ježišom je tento čas aj pozvaním k modlitbe príhovoru za hriešnikov.

▪ **Sväté prijímanie - deväť prvých piatkov**

Ako pokračovanie Svätej hodiny Ježiš pozýva sv. Margitu Máriu Alacoque zúčastniť sa sv. omše a pristúpiť k sv. prijímaniu na prvý piatok v mesiaci. Je to tiež spôsob, ako mu prejaviť úctu, vďaku a najmä opätovať jeho lásku svojou láskou. Aj táto prax sv. prijímania deväť prvých piatkov v mesiacoch po sebe nasledujúcich je príležitosťou uvedomiť si, že úcta k Božskému srdcu Ježišovmu je vlastne eucharistickou úctou, prežívanou dvoma spôsobmi: eucharistickou adoráciou a častým pristupovaním k sv. prijímaniu. Prax sv. prijímania počas prvých deviatich piatkov vznikla zrejme na základe toho, že nebolo zvykom častejšie alebo denne pristupovať k sv. prijímaniu. Je povzbudením budovať vzťah priateľstva s Ježišom.

▪ **Zasvätenie sa Božskému srdcu Ježišovmu**

Ďalším dôležitým aspektom tejto úcty podľa tradície zjavení z Paray-le-Monial je *Zasvätenie sa Božskému srdcu Ježišovmu*. Zasvätenie môže byť individuálne, rodinné – rodina sa spoločne zasväť Ježišovmu srdcu a môže byť aj komunitné –

⁴porov.: Mt 26,38

čiže spoločenstvo, skupina ľudí sa spoločne zasväťí. Pápež Lev XIII. zasvätil ľudstvo Ježišovmu srdcu v roku 1899.

Čo znamená zasvätiť sa? Na prvom mieste je to **odpoveď na Ježišovu lásku, na túžbu milovať ho viac, milovať ho celým srdcom**. Je vyjadrením túžby *milovať ho celým srdcom, celou dušou, celou svojou silou a mysľou*, a tak naplňať Božie slovo. Na druhom mieste, nie je nejakým novým alebo ďalším zasvätením sa, je **obnovením krstného zasvätenia**. A po tretie je **rozhodnutím každý deň odpovedať na Ježišovu lásku a to dvoma spôsobmi: dôverou v Boha a konaním skutkov lásky**. Nejde o to konať veľké gestá, ale prijať všetko, čo deň prináša ako výzvu, ktorej môžem dať hlbší zmysel tým, že ju budem konať s láskou k Bohu.

Okrem osobného zasvätenia Ježišovmu srdcu je vo svete rozšírené aj zasvätenie rodín Božskému srdcu. Robí sa to buď na sviatok Ježišovho srdca, alebo na záver farských misií či duchovnej obnovy. Je to znova obnova krstných sľubov a spoločné odovzdanie rodiny Ježišovi prijatím jeho lásky a rozhodnutím každý deň na ňu odpovedať. Znamená to upriamovať každý deň svoj pohľad na Ježiša, aby sa on sám stal učiteľom, ako žiť a odpovedať na Božiu lásku. Znamená to vstúpiť do školy Ježišovho srdca a každý deň odpovedať na túto lásku, tak ako to nachádzame v posolstvách zo zjavení v Paray-le-Monial.

Toto zasvätenie je spojené s tzv. uvedením obrazu Ježišovho srdca do rodiny. Na počiatku tejto tradície je otec Matéo Crawley, kňaz Kongregácie Najsvätejších srdc, pochádzajúci z juhoamerického Peru. Otec Matéo bol vynikajúci kňaz a kazateľ. Počas svojej prvej púte v Paray-le-Monial v roku 1907 bol uzdravený zo zdravotných ťažkostí, s ktorými mu lekári nevedeli pomôcť. A práve tu dostal myšlienku robiť apoštolát uvedenia alebo intronizácie obrazu Božského srdca do rodín spojený zo zasvätením. S tou myšlienkou sa odobral do Ríma k pápežovi Piovi X., ktorý ho prijal so slovami: „*Nedovoľujem vám to robiť, ja vám to prikazujem, je to dielo lásky, zasväťte tomu celý svoj život.*“ Od toho momentu sa otec Matéo stal *apoštolom intronizácie* obrazu Ježišovho srdca do rodín.

Uvedenie obrazu Ježišovho srdca do rodín je pozvaním:

1. Pripomínať si Ježišovu lásku a každý deň nanovo v ňu uveriť: „*A my sme poznali lásku, ktorú má Boh k nám, a uverili sme v ňu. Boh je Láska a kto ostáva v láske, prebýva v Bohu a Boh prebýva v ňom.*“⁵
2. Dať Ježiša do stredu svojho života, aby bol tým, ktorý vedie rodinný život a inšpiruje ku konkrétnym skutkom. Vstúpiť do školy Ježišovho srdca a prikázania lásky: „*Počuj, Izrael, Pán, náš Boh, je jediný Pán. Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, z celej svojej mysle a z celej svojej sily! (...) Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!*“⁶
3. Zdieľať s Ježišom dvojakú lásku: k Otcovi a k ľuďom, ktorá sa vyjadrí v osobnej a rodinnej modlitbe, v dôvere v Božie milosrdenstvo, v obetovaní svojho života, práce, povinností, starostí,...nebeskému Otcovi, v zjednotení s Ježišovou obetou, osobitne účasťou na Eucharistii.
4. Mať srdce otvorené k duchovným a materiálnym potrebám druhých.
5. Vydávať svedectvo o Kristovej láske v rôznych spôsoboch angažovania sa pre službu druhým, či už spoločne ako rodina, alebo osobne – jednotlivo.

▪ **Obraz Ježišovho srdca**

Všade vo svete je možné sa stretnúť s kaplnkami, kostolmi, ba dokonca bazilikami zasvätenými Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. A na týchto miestach sa nachádzajú rôzne obrazy či sochy Ježišovho srdca, ktorými umelci chceli vyjadriť podstatu zjavení z Paray-le-Monial a odovzdať takýmto spôsobom ich posolstvo. V kresťanskej tradícii sa nachádza úcta k obrazom, ktorá však nie je úctou samotnému obrazu, ale pripomenutím nejakého tajomstva kresťanskej viery a najmä upriamením pozornosti na osobu Ježiša Krista a na tajomstvo jeho lásky. Preto aj cieľom tejto úcty má byť pripomínanie si tajomstva Božej lásky zjavenej v Ježišovi Kristovi a pozvaním odpovedať na ňu konkrétnymi gestami a skutkami.

⁵1Jn 4,16; (Botekov preklad Nového Zákona)

⁶Mk 12,29-31

▪ Sviatok Božského srdca

Sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho je jeden z troch sviatkov, ktoré boli ustanovené na základe súkromných zjavení a výslovnej žiadosti Ježiša Krista.⁷ V júni 1675, počas tzv. veľkého zjavenia, Ježiš adresoval sv. Margite Márii Alacoque tieto slová: „*Žiadam Ťa, aby v prvý piatok po oktáve sviatku Najsvätejšieho tela a krvi bol zasvätený osobitnému sviatku k uctievaniu môjho srdca...*“ Slávi sa v oktáve slávnosti Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi aje istým spôsobomjeho zavŕšením. Cieľom je prejať vďačnosť za lásku, ktorú nám Boh zjavil skrze svojho Syna Ježiša Krista, ktorý z lásky k nám vykonal dielo vykúpenia, keď zomrel na kríži a vstal z mŕtvych. Svoju lásku nám zjavuje v Eucharistii. A druhým cieľom je konať náhradu za všetok nevďak a ľahostajnosť voči jeho láske, osobitne v *tejto sviatosti lásky*, Eucharistii.

Trvalo však nejaký čas, pokiaľ Svätá stolica odsúhlasila tento sviatok. Okolo roku 1760 prichádzajú do Ríma mnohé žiadosti, aby bol ustanovený sviatok ku cti Ježišovho srdca. Pochádzajú od mnohých biskupov, kňazov, predstavených mnohých rehoľných rádov, ale aj štátnikov. Nakoniec pápež Klement XIII. 6. februára 1765 dalsvoj súhlas a oficiálne ustanovil sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Tento súhlas je daný ako odpoveď na žiadosti rímskych arcibratstiev a poľských biskupov, osobitne krakovského biskupa a tiež poľskej kráľovnej Márie Leczinskej, ktorým dovolil sláviť tento sviatok.

„Kongregácia Svätých obradov, zídená 26. januára tohto roka (1765), veľmi dobre si vedomá toho, že kult Ježišovho srdca sa už rozšíril takmer vo všetkých častiach katolíckeho sveta, vďaka podpore biskupov, a často bol obohatený o tisíce dekrétov o odpustkoch, ktoré boli udelené nespočetným bratstvám kanonicky zriadeným pod názvom Ježišovho srdca a súčasne, oslavou tejto omše a týmito liturgickými modlitbami ide iba o posilnenie už existujúceho kultu a symbolického obnovenia spomienky na jeho božskú lásku, vďaka ktorej jediný Boží Syn prijal ľudskú prirodzenosť a stal sa poslušným až po smrť, aby sa stal príkladom

⁷Ostatné dva sviatky sú: V 13. storočí slávnosť Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi, ktorého pôvod nachádzame v mystickej skúsenosti sv. Juliany z Luttichu a v 20. storočí Nedela Božieho milosrdenstva, ktorej pôvod nachádzame v mystickej skúsenosti sv. Faustíny Kowalskej.

pre ľudí, (ako ten), ktorý je tichý a pokorný srdcom.“ (Dekrét Kongregácie pre obrady schvaľujúci sviatok Božského srdca (1765).)⁸

Tento sviatok, najprv povolený iba v Poľsku, bol neskôr schválený a odsúhlasený vo všetkých krajinách, diecézach a kláštoroch, ktoré oň požiadali. Pápež Pius IX. 23. augusta 1856 na žiadosť francúzskych biskupov rozšíril sviatok Božského srdca na celú katolícku Cirkev a zapísal ho do všeobecného liturgického kalendára. Liturgický kalendár schválený po Druhom vatikánskom koncile povýšil tento sviatok na liturgickú slávnosť.

Liturgická slávnosť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho sa stáva kľúčom k pochopeniu kresťanského poslania, ktoré by sme mohli zhrnúť do slov evanjelia: *„Ved’ Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“* (Jn 3,16). Upriamuje našu pozornosť na eucharistiu, ktorá je prameňom a vrcholom kresťanského života. V roku 1980 pápež sv. Ján Pavol II. v jednom liste biskupom napísal: *„Cirkev a svet veľmi potrebujú tento eucharistický kult. Ježiš nás čaká v tejto sviatosti lásky. Nepremárnime náš čas, keď máme možnosť sa s ním stretnúť v adorácii, v kontemplácii plnej viery a pripravení konať vynáhradu za veľké chyby a delikty sveta.“* A pri inej príležitosti napísal: *„V blízkosti Kristovho srdca sa srdce človeka učí poznať skutočný a jedinečný zmysel svojho života a svojho údely, poznať hodnotu autentického kresťanského života, chrániť sa niektorých zvráteností ľudského srdca, zjednotiť synovskú lásku k Bohu s láskou k blížnemu. Takto – a to je skutočná vynáhrada žiadaná Spasiteľovým srdcom – na ruinách nahromadených nenávisťou a násilím, bude môcť byť postavená civilizácia Kristovho srdca.“*⁹

⁸Porov.: N. NILLES, *De rationibus festorum Sacratissimi Cordis Jesu et purissimi Cordis Mariae e fontibus juris canonicierutis*, 4e éd., T. I, Innsbruck, Libreria academica wagneriana, 1875, 163 (« La Congrégation des Saints Rites, réunie le 26 janvier de cette année (1765), sachant fort bien que le culte du Cœur de Jésus s’est déjà propagé à travers presque toutes les parties du monde catholique, par les prévenances de leurs évêques, et a souvent été encore enrichi par mille décrets (brefs) d’indulgences donnés aux (presque) innombrables confréries érigées canoniquement sous le titre du Cœur de Jésus, et comprenant en même temps que par la célébration de cette Messe et de cet Office, il ne s’agit pas d’autre chose que d’amplifier le culte déjà institué, et de rénover symboliquement la mémoire de son divin amour, par lequel le Fils unique de Dieu a pris la nature humaine, et s’est fait obéissant jusqu’à la mort, et a dit s’offrir en exemple aux hommes, (enfant) qu’il était doux et humble de Cœur. »)

⁹porov.: *Insegnamenti*, vol. IX/2, 1986, p. 843

Záver

Zjavenia v Paray-le-Monial sa odohrali v 17. storočí, a tak sa ich posolstvo môže javiť ako niečo zastarané a neaktuálne pre ľudí 21. storočia. Otázkou je, či je toto posolstvo stále aktuálne a má čo povedať aj modernému človeku. Srdcom týchto zjavení je znovuobjavenie Božej lásky k človeku. Motívom Ježišovho poslania, tak ako nám ho opisujú evanjeliá, je zjavenie lásky Boha Otca a pozvanie na túto lásku odpovedať.

Ako už bolo spomenuté niekoľkokrát, úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu je vo svojej podstate eucharistickou úctou. Eucharistia je prameňom a vrcholom kresťanského života. Preto je toto posolstvo pozvaním vstúpiť do školy Eucharistie, aby v nej každý kresťan, laik, zasvätený či kňaz nanovoobjavil Ježišovu lásku a odpovedal na ňu tam, kde sa nachádza. A to dvojakým spôsobom: častým sv. prijímaním a adoráciou Najsvätejšej oltárnej sviatosti. To sú spôsoby, ktoré nás učia žiť vďačnosť.

Osobitne by som chcel podčiarknuť úlohu a miesto eucharistických adorácií, ktoré sú miestom „par excellence“, kde možno konkrétne prežívať úctu k Ježišovmu srdcu. Sú miestom, kde jednoduchým spočinením môžeme odpovedať na Ježišovu výzvu bdieť v jeho blízkosti. Vo svete existuje množstvo posvätných miest, kde prichádzajú mnohí, aby mohli v tichosti spočinúť pri Ježišovi. Medzi najznámejšie patrí bazilika Sacré Coeur – Božského Srdca na Montmatri v Paríži, kde už od roku 1885 pokračuje bez prerušenia eucharistická adorácia. Pápeži, či už František, Benedikt XVI. alebo Ján Pavol II., povzbudzovali k eucharistickej adorácii. Pápež Benedikt XVI. osobitne povzbudzoval, aby v diecézach vznikali miesta, kde bude pravidelne vystavená Eucharistia k adorácii.

Súčasne môžeme povedať, že úcta k Ježišovmu srdcu žitá cez úctu k Eucharistii, je Božou odpoveďou na tri dôležité túžby a súčasne aj obavy moderného človeka. Sú to: **anonymita, strach a samota**.

To, čo je ukryté v hĺbke každého človeka, je túžba **byť vnímaný ako „osoba“**, jedinečná a neopakovateľná osoba a túžba nájsť si priateľa, pred ktorým si môže otvoriť svoje srdce. Srdce, ktoré ho pozná a volá po mene, s ktorým môže viesť

dialóg, pri ktorom sa cíti byť prijatý a pochopený, a tak môže objavovať svoju vlastnú hodnotu a dôstojnosť. A navyše byť milovaný taký, aký je, so všetkým, čo tvorí jeho život. Posolstvo Ježišovho srdca je objavením takéhoto srdca. Evanjelium nám prináša stretnutia Ježiša s Matúšom, ktorého povoláva, stretnutie s bohatým mladíkom, ktorého miloval, stretnutie s Máriou Magdalénou, ktorú volá po mene... Vďaka Ježišovmu srdcu Boh už viac nie je ďaleký, nedosiahnuteľný. V Ježišovi má tvár, má meno, má srdce, ktoré miluje. V Ježišovi moderný človek objavuje Boha, ktorý mu je blízky, pozná ho a zaujíma sa o neho.

Druhou charakteristikou moderného človeka je jeho **strach**. Niektorí moderní filozofi to vyjadrili slovami: „človek sa cíti byť navyše v tomto absurdnom svete“. Evanjelium nám však prináša Ježišove slová: „*Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje*“ (Jn 14,27). A na inom mieste čítame nasledujúce slová: „*Podďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké*“ (Mt 11,28-30). Je to Ježišova odpoveď človeku každej doby, ktorý prežíva strach pred svetom, ktorý ho presahuje. Ježiš pozýva človeka k svojmu srdcu, v ktorom môže každý nájsť pokoj pre svoje vlastné srdce.

Treťou charakteristikou moderného človeka je **samota**. Hoci moderné komunikačné prostriedky umožňujú byť v kontakte s ľuďmi z celého sveta, napriek tomu mnohí ľudia zažívajú samotu. Je to samota študentov na internátoch, mužov a žien, ktorí každý týždeň odchádzajú za prácou a nemôžu byť so svojou rodinou, je to samota starých ľudí, ktorých deti žijú svoj vlastný rodinný a profesionálny život, ale aj samota slobodných, ktorí si nevedia nájsť partnera do spoločného manželského života, či samota tých, ktorých opustil partner. Je to niekedy aj samota zasvätených a kňazov, ktorí tiež prechádzajú takouto skúsenosťou na ceste života. Ježišovo srdce je tu aj pre nich znamením, že v tomto svete nie sú sami. Aj im znie Božie slovo: „*Hľa, stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem stolovať s ním a on so mnou*“ (Zjv 3,20).

Práve úcta k Ježišovmu srdcu, ktorá je prežívaná prostredníctvom eucharistickej adorácie, je spôsob, keď človek môže zažívať blízkosť Boha, ktorý sa mu dáva. Jeho meno je Emanuel – Boh s nami. Práve v Eucharistii môžu ľudia najintenzívnejšie prežívať a vnímať Ježišovu blízkosť. Je to Božia odpoveď na tie najhlbšie túžby, ktoré prebývajú v srdci človeka. Adorácia je súčasne aj miestom, kde v stretnutí dvoch srdc, Ježišovho a ľudského, sa odohráva zázrak uzdravenia v tichej prítomnosti Boha. Je to láska Ježišovho srdca, ktorá uzdravuje a zároveň naplňa srdce človeka láskou a dôverou v neho.

Práve z tohto dôvodu je posolstvo zjavení z Paray-le-Monial stále aktuálne, lebo nám pripomína permanentnú aktuálnosť Ježišovho posolstva, Ježišovej lásky. Pretože každá generácia musí nanovo objaviť krásu a posolstvo evanjelia, nanovo objaviť a uveriť v lásku, ktorú nám Boh zjavil a zjavuje vo svojom Synovi. A úcta k Ježišovmu srdcu je miestom stretnutia sa s tou Láskou.

Ďalšie aktivity vyvíjané na oslavu tohto Jubilea sa nachádzajú na webovej stránke pútnického miesta v Paray-le-Monial: <https://sacrecoeur-paray.org/grand-jubile-350-ans/>

Bibliografia

- Jean LADAME, *Les faits mystiques de Paray*, Éditions Résiac, Montsûrs 1991.
- Raymond DARRICAU et Bernard PEYROUS, *Histoire de la spiritualité*, Presses Universitaires de France, Paris 1991.
- Bernard PEYROUS, *Histoire de la spiritualité chrétienne*, Éditions de l'Emmanuel, Paris 2010.
- Paul DE MEESTER, SJ, *Redécouvrir le Sacré Cœur*, Médiaspaul, Paris 1996.
- Benoit GUÉDAS, *Le réveil de la miséricorde – L'appel du Sacré-Cœur de Jésus à Paray-le-Monial*, Éditions de l'Emmanuel, Paris 2015.
- Édouard GLOTIN, Dany DIDEBERG, *Le clairregard – La Bible du Cœur de Jésus, Tome 4: la prière*, Éditions de l'emmanuel, Paris 2014.
- Martin PRADÈRE, *Jésus doux et humble de cœur*, Éditions de l'emmanuel, Paris 2005.
- www.sacrecoeur-paray.org

Dodatok:

Freska z kaplnky Navštívenia Panny Márie v Paray-le-Monial znázorňujúca moment z druhého zjavenia...

Príklady modlitby zasvätenia Ježišovu srdcu:

Prvý príklad:

Otec:

Pane, ďakujem ti, že si zo mňa urobil toho, kým som. Ďakujem ti za manželku a deti, ktorých si mi daroval. Z vďačnosti za to všetko, ja, obetujem ti seba a zasväčujem sa tvojmu srdcu.

V deň nášho sobáša si požehnal náš zväzok a posvätil našu lásku. Pred tebou a pred svojimi najbližšími obnovujem dnes záväzok nášho manželstva.

Buď Pánom nášho domova – kraľuj v našich srdciach.

Ako hlava našej rodiny obetujem ti a zasväčujem celú našu rodinu.

V čase skúšok našej viery, ak sa jeden z nás odvráti od teba, prived' ho naspäť, Ježišu, tým, že si ho vezmeš na plecía ako pastier berie na plecía starenú ovečku.

Podľa príkladu sv. Jozefa, daj mi milosť a silu verne naplňať úlohu manžela a otca.

Všetci: Amen

Matka:

Ježišu, ďakujem ti, že si ma urobil takou, aká som. Ďakujem ti za manžela a deti, ktorých si mi daroval. Ja, obetujem ti dnes seba a zasväčujem sa tvojmu Srdcu vo viere, dôvere a láske.

Mal si vynikajúcu matku, ktorá sa vola Mária. Cez jej nepoškvrnené srdce chcem naplniť svoje povolania ženy a matky.

Panna Mária, keď si očakávala svoje dieťa a keď Jozef nerozumel a nechápal, zostala si v tichosti a modlitbe; v dňoch vzájomného nepochopenia, pomôž mi byť tou, ktorá dúfa.

Mária, ty si si všimla ako prvá, keď na svadbe v Káne Galilejskej chýbalo víno a radosť: keď moji blízki budú skrývať svoje starosti, pomôž mi vedieť ich uhádnuť.

Zverujem tvojmu materskému srdcu svojho manžela a svoje deti.

Uzdravuj moje srdce od všetkých starostí.

Nauč ma dôverovať tak, ako si ty dôverovala láske, ktorou horí srdce tvojho Syna.

Všetci: Amen

Deti a mladí:

Ježišu, aj my ti chceme poďakovať za to, že si z nás urobil to, kým sme; ty si nám dal našich rodičov a rodinu.

My,..... (každý povie svoje meno), sa ti obetujeme a zasväcujeme ti svoje srdce mladých so všetkými ťažkosťami, radosťami, ale aj problémami a nádejami.

Odním od nás každý pocit žiarlivosti, nedovoľ, aby sme uverili tomu, že sme zo všetkých najmenej milovaní.

Daruj nám vieru, otvor naše oči, aby sme mohli vidieť, ako konáš v našich životoch.

Ty vieš, že nie je jednoduché žiť evanjelium medzi našimi rovesníkmi. Daj nám milosť byť svetlom pre našich priateľov.

Daj nám milosť, aby sme sa nehrali navzájom s našimi srdcami ani telami a nauč nás navzájom sa rešpektovať.

Najsvätejšie Srdce Ježišovo, zverujeme a odovzdávame ti našu prácu, naše štúdium. Hovoríme vopred „áno“ budúcnosti, ktorú si nám pripravil, pretože vieme, že nás miluješ.

Všetci: Amen

Druhý príklad:

Ježišu, kľaciac pri tvojich nohách obnovujeme dnes zasvätenie našej rodiny tvojmu Najsvätejšiemu Srdcu.

Buď stále kráľom a vládcom v našom domove,
požehnávaj našu rodinu, náš dom, naše aktivity.

Pomáhaj nám naplniť všetky povinnosti nášho stavu.

Maj účasť na našich radoostiach, skúškach a práci.

Zachovaj medzi nami pokoj a dôveru.

Daj nám milosť lepšie ťa poznať, viac ťa milovať a slúžiť ti bez zlyhaní.

Pre tých, ktorí ťa nepoznajú, chceme ťa milovať a klaňať sa ti.

Najsvätejšie Srdce Ježišovo, plné lásky a dobroty, dôverujeme ti.

Amen.

Tretí príklad:

Najsvätejšie Srdce Ježišovo, ktoré si sa zasvätilo nebeskému Otcovi skrze lásku k nám, z inšpirácie Ducha Svätého, chceme sa Ti dnes zasvätiť skrze lásku.

Preto Ti zverujeme:

- naše životy a našu rodinu,
- všetko čím sme,
- deti, ktoré nám nebeský Otec požehnal a tie, ktoré nám ešte požehná,
- náš domov (naše domovy),
- našu prácu a všetky aj tie najjednoduchšie gestá,
- naše ťažkosti, skúšky a radosti.

Zasväť si ich ty sám, aby láska, ktorou nás miluješ, nás zachovala tebe a prebývala v nás naveky.

Daj nám milosť byť svätou rodinou, podľa príkladu Svätej rodiny a tiež milosť svedčiť uprostred tohto sveta o tvojej nádeji a milosrdenstve. Amen